

det er nu bekendt nok, at man aabner alle Baner til saadant Brug, forinden de ere fuldfærdige, idet man aabner dem, saasnart den egentlige Bane, Sporet, er lagt og kan befares, men forinden man har samtlige Bygninger færdige. Controllen fra Statens Side gaaer imidlertid ud paa disse Bygningers solide Opførelse, ligesaavel som paa selve Banens solide Bygning, og der kan altsaa selv efter den Tid, Banen er blevet aabnet, være en heel Deel for Controllen at gjøre, saaledes, at Statens Control, selv om Entreprenørene være istand til at opfylde deres Forpligtelser i den Retning, dog ingenlunde derved vilde være sluttet for Statens Bedkommende.

M. Hage: Al den Feiltagelse, jeg skal have begaaet, efter hvad det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds (Rothe) sagde, kommer mig tilgode, og jeg er ham derfor meget forbunden for det, han har gjort opmærksom paa; thi derved bliver Tabet endnu større for dem, der ville sælge de Actier, de have taget i dette Foretagende. Jeg har beregnet den nuværende Priis efter 20 Ft.; men jeg hører, at den kun er 12, altsaa er Tabet endnu større. Det har aldrig været min Mening at ville udtale, at Statens Garantie allerede var indtraadt, og det kan vistnok heller ingen af de ærede Medlemmer faae ud af, hvad jeg har sagt. Jeg fremstillede den danske Regjerings Credit som bekendt god, og det er i Forventning af, at den engang vil komme til Anvendelse, at man er gaaet ind paa dette Foretagende; men det synes, som om disse Folk, der have paataget sig at gjøre Arbeidet, og endelig have erhvervet Statens Credit, ikke nyde saa god Credit som den danske Stat, og derfor ønskede jeg, at vi fra Ministeriet maatte faae Oplysning om, hvorledes dette Foretagende staar.

Indenrigsministeren: Med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvor stor en Sum der skal anvendes paa Betarbeidet, saa maa jeg bemærke, at fra mit Standpunkt som Indenrigsminister maatte jeg ønske, at der blev gjort saa meget som muligt for denne Sag; men fra det almindeligere Stats-hensyn kunde det dog være nogen Betænkelighed derved, fordi der for dette Aar er begjæret saa betydeligt, at

det i Forbindelse med Statens øvrige Udgifter kunde blive for besværligt for Finantserne paa een gang at udrede. Det er vel sagt, at man maa formode forøgede indirecte Indtægter paa Grund af de høiere Priser paa Exportartikler og paa Grund af de øvrige Forhold; men det er dog temmelig uvisst, thi de indirecte Indtægters Forøgelse vil vel fornemmelig berøve paa den Velstand, som maatte herske i Landet, og der har dog i den senere Tid været Udskiftigt, som snarere kunde standse end befordre den. Den Sum, som Finantserne ere villige til at udrede, er imidlertid omtrent den samme som de foregaaende Aar; men der har været Spørgsmaal om i dette Aar at fremsthynde Arbeidet med endnu større Styrke, end man har gjort i de nærmest foregaaende Aar; man har foreslaaet Arbeider, der vilde fordre et Tilskud af henimod 420,000 Rbd., istedetfor at der i nærværende Aar er blevet bevilget c. 270,000. Det er dog vist en meget betydelig Fordring, der gjøres til Statskassen og om den ikke kan tilfredsstilles, om der ikke skeer fuldt saameget, som der saaledes er begjæret, saa skeer der jo dog, naar den Sum anvendes, som Finantsforlaget gaaer ud paa, meget Betydeligt, og Arbeidet fremmes langt over det, som oprindeligt var bestemt at der skulde skee for at fremme de i Jylland paabegyrdte Hovedlandvejsarbeider. Jeg har, under en foregaaende Forhandling her i Salen, udviklet, hvorledes Jylland paa ingen Maade er brøstholden i Forhold til de andre Provindser derved, at Hovedlandveienes Anlæg foretages sildigere; thi de foretages der under langt gunstigere Forhold end paa Verne og i den østlige Deel af Jylland, hvor nemlig den vigtigste Deel af Befolkingerne laa i det Naturalarbeide, som de saakaldte veipligtige Bønder skulde yde, og som vistnok var en ganske anderledes Byrde end det Pengebidrag, som nu udredes af de Amt, hvor Betarbeidet foregaaer, medens den øvrige betydelige Deel af Udgifterne udredes ved Hjælp af et Bidrag fra Staten eller, om man vil, ved Beskatning af det hele Land. Derhos maa jeg forøvrigt bemærke, at med det Allerførste vil der blive forelagt Thinget en Lov angaaende de Betarbeider, der skulde foretages i næste Aar; ved Hjælp af denne vil man maasske